

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.6
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.1/3 din 30 ianuarie 2015*

CURRICULUM

la disciplina

„INTENTAREA, PREGĂTIREA ȘI EXAMINAREA ÎN FOND A PRICINILOR CIVILE”

(candidați la funcția de judecător)

AUTOR:

Vera Macinskaia,

*judecător la Curtea Supremă de Justiție,
în demisie*

_____ AVIZAT

Mariana PITIC, Șef Direcția instruire și cercetare

Chișinău, 2015

I. PRELIMINARII

Intentarea, pregătirea și examinarea în fond a pricinilor civile reprezintă un mijloc legal pentru valorificarea dreptului la apărare, care asigură realizarea unor garanții fundamentale stabilite în Constituția RM.

Prezentul CURRICULUM este conceput să conțină informații cât mai actuale și utile necesare candidaților la funcția de judecător în scopul de a le ajuta să însușească cât mai eficient actualul suport normativ procesual civil și de a înțelege rațiunile reglementărilor legale în cadrul înfăptuirii justiției, precum și pentru a-și forma deprinderi în scopul utilizării lor corecte și eficiente în practică.

De asemenea, CURRICULUM respectiv reprezintă un document reglator ce determină competențele profesionale necesare integrării și buneii manifestări în câmpul muncii. Din această perspectivă, studiul modului prezentat este orientat spre familiarizarea cu modificările și complectările, care s-au produs în legislația procesual civilă a Republicii Moldova, valorificarea întregului potențial intelectual al audienților pentru a cultiva deprinderi de veritabil judecător sau procuror, prezentarea practicii judiciare, inclusiv a Curții Europene pentru a consolida cunoștințele asimilare, a cultiva spiritul de respect pentru lege și pentru justițiabili.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientului va obține următoarele competențe:

- să poată identifica conceptele de bază cu care se operează în cadrul procesului civil;
- să poată determina fără echivoc normele procesuale aplicabile pentru examinarea și soluționarea diferitor situații litigioase sau nelitigioase;
- să dețină cunoștințe și abilități practice de determinare a obiectului și sarcinii probațiunii în pricinile civile, precum și în utilizarea mijloacelor de probă;
- să posede abilități practice de elaborare a actelor procesuale civile;
- să proiecteze și să motiveze acte judecătorești de dispoziție prin prisma normelor de drept național și internațional;

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La finisarea studiului disciplinei audientul va fi capabil:

- să descrie procedura intentării pricinilor civile în judecată și efectele nerespectării condițiilor de intentare a procesului;
- să determine conținutul cererii de chemare în judecată și ordinea de înlăturare a neajunsurilor;
- să dispună primirea cererii de chemare în judecată sau să aplice temeiurile de refuz în primire, de restituire și de a nu da curs cererii de chemare în judecată;
- să întocmească acte procesuale în vederea pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare;
- să conducă dezbaterile judiciare și să judece pricinile în fond;
- să examineze probele în ședința de judecată și să determine ordinea reclamării înscrisurilor deținute de partea adversă sau de alte persoane care nu participă în proces;
- să aplice corect procedura de adoptare a hotărârii și pronunțarea acesteia;
- să ia atitudini față de discrepanțele existente în practica națională;

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs/practice		Evaluare
				C	S	
Intentarea, pregătirea și examinarea în fond a pricinilor civile	Vera Macinskaia	II	34	C	S	Examen
				10	24	

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. crt.	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Procedura intentării procesului în judecată.	2	4
2.	Tehnicii judecătorești la pregătirea pricinii pentru dezbateri judiciare pe diferite categorii de cauze.	4	8
3.	Reguli de comunicare a actelor de procedură. Practica CEDO.	0	2
4.	Particularități practice ale fazei dezbaterilor judiciare.	4	10
În total			34

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Sugestii pentru lucrul individual
Tema 1. Procedura intentării procesului în judecată		
<p style="text-align: center;"><u>Ore curs.</u></p> <p>1. Procedura de intentare a procesului. Efectele nerespectării condițiilor de intentare a procesului. 2. Cererea de chemare în judecată și conținutul ei. Ordinea de înlăturare a neajunsurilor cererii de chemare în judecată. 3. Primirea cererii de chemare în judecată. 4. Temeiurile de refuz în primire, de restituire și de a nu da curs cererii de chemare în judecată. 5. Efectele juridice ale intentării procesului (material-juridice și procesual civile).</p> <p style="text-align: center;"><u>Ore practice.</u></p> <p>1. Analiza condițiilor de formă și de conținut ale cererilor de chemare în judecată. Verificarea cerințelor de integritate și valabilitate a actelor anexate la cerere. 2. Actele judecătorului la primirea cererii de chemare în judecată. 3. Identificarea temeiurilor de refuz în primirea cererii de chemare în judecată și emiterea încheierii respective. 4. Identificarea temeiurilor de restituire a cererii de chemare în judecată și emiterea încheierii respective.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Curs prelegere.</u> Proiector/laptop</p> <p style="text-align: center;"><u>Seminare. Studiul de caz. Tablă flipchart.</u></p>	<p style="text-align: center;"><u>Ore curs.</u></p> <p>Brainstorming. Lectura surselor din lista bibliografică.</p> <p style="text-align: center;"><u>Ore practice.</u></p> <p>Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale. Simulări de proces.</p>
Tema 2. Pregătirea pricinii pentru dezbateri judiciare		
<p style="text-align: center;"><u>Ore curs.</u></p> <p>1. Actele procesuale ale părților în faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare. 2. Actele procesuale ale judecătorului în vederea pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare. 3. Modul de fixare a ședinței de judecată prealabile și stabilirea termenului pentru judecarea pricinii.</p> <p style="text-align: center;"><u>Ore practice.</u></p> <p>1. Supunerea sub nivelul comparării a actelor procesuale ale părților în vederea pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare. Analiza referinței pârītului. 2. Supunerea sub nivelul comparației a actelor judecătorului în vederea pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Curs-prelegere.</u> Proiector/laptop</p> <p style="text-align: center;"><u>Seminare. Studiul de caz. Tablă flipchart.</u></p>	<p style="text-align: center;"><u>Ore curs.</u></p> <p>Brainstorming. Lectura surselor din lista bibliografică.</p> <p style="text-align: center;"><u>Ore practice.</u></p> <p>Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>

<p>3.Delimitarea termenilor de judecare a pricinii și de judecare a pricinii într-un termen rezonabil.</p> <p>4.Delimitarea procedurii de conexare și separare a pretențiilor.</p> <p>5.Analiza etapelor încheierii privind pregătirea pricinii pentru dezbaterile judiciare.</p> <p>6.Analiza sarcinilor judecătorului și ale părților la faza de pregătire a pricinii pentru dezbaterile judiciare.</p>		Simulări de proces.
<i>Tema 3. Comunicarea actelor de procedură. Citația – înștiințarea judiciară.</i>		
<p style="text-align: center;"><u>Ore curs.</u></p> <p>1.Citația – mijloc de înștiințare legală. Modul de înmânare al acesteia. Mijloacele de fixare a înmânării. Citarea publică.</p> <p>2.Citarea și modul de înștiințare a participanților la proces sau a altor persoane care se află în afara teritoriului Republicii Moldova.</p> <p style="text-align: center;"><u>Ore practice.</u></p> <p>1.Compararea citației și înștiințarea legală. Efectele juridice ale acestora.</p> <p>2.Delimitarea mijloacelor de fixare a înmânării citației.</p> <p>3.Aplicarea legii în funcție de neprezentarea participanților la proces înștiințată legal.</p> <p>4.Perfectarea înștiințării și citarea în judecată a participanților la proces din țară și din afara țării.</p> <p>5.Remediarea situației în cazul citării necorespunzătoare a participanților la proces.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Curs-prelegere.</u> <u>Proiector/laptop</u></p> <p style="text-align: center;"> <u>Seminare. Studiul de caz. Tablă flipchart.</u></p>	<p style="text-align: center;"><u>Ore curs.</u></p> <p>Brainstorming.</p> <p>Lectura surselor din lista bibliografică.</p> <p style="text-align: center;"><u>Ore practice.</u></p> <p>Soluționarea spețelor.</p> <p>Examinarea dosarelor.</p> <p>Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p> <p>Simulări de proces.</p>
<i>Tema 4. Dezbaterele judiciare.</i>		
<p style="text-align: center;"><u>Ore curs.</u></p> <p>1.Rolul dezbaterilor judiciare. Stabilirea completului și părțile componente ale ședinței de judecată.</p> <p>2.Procedura de examinarea a probelor și forma de audiere a martorului.</p> <p>3.Judecarea pricinii în fond.</p> <p>4.Studierea modului de adoptare a hotărîrii și pronunțarea ei.</p> <p style="text-align: center;"><u>Ore practice.</u></p> <p>1.Analiza și părțile componente ale ședinței de judecată.</p> <p>2.Supunerea sub nivelul comparării a părții pregătitoare a ședinței de judecată. Pregătirea pricinii pentru dezbaterile judiciare.</p> <p>3.Deosebirea dintre amînarea procesului și suspendarea procesului.</p> <p>4.Deosebirea dintre încetarea procesului și scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol după efectele lor juridice.</p> <p>5.Sușinerile verbale.</p> <p>6.Analiza procesului-verbal.</p> <p>7.Stabilirea ordinii de cercetare a probelor în judecată.</p> <p>8.Adoptarea hotărîrii cu respectarea normelor procedurale privind deliberarea, pronunțarea și redactarea ei.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Curs-prelegere.</u> <u>Proiector/laptop</u></p> <p style="text-align: center;"> <u>Seminare. Studiul de caz. Tablă flipchart</u></p>	<p style="text-align: center;"><u>Ore curs.</u></p> <p>Brainstorming.</p> <p>Lectura surselor din lista bibliografică.</p> <p style="text-align: center;"><u>Ore practice.</u></p> <p>Soluționarea spețelor.</p> <p>Examinarea dosarelor.</p> <p>Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p> <p>Simulări de proces.</p>

VII. EVALUAREA DISCIPLINEI

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A) Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor de curs și a celor practice;
- realizarea activităților individuale;
- redactarea unor acte procesuale (încheieri, hotărâri, decizii) în baza temelor studiate,
- susținerea unei testări obligatorii, care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților/aptitudinilor profesionale;
- pregătirea unui referat științific și/sau aplicativ pe o problemă pentru activitățile individuale;

B) Evaluarea finală se va efectua prin susținerea unui examen la finele semestrului prin soluționarea situațiilor de caz și întocmirea proiectului actelor procesuale pe baza studierii dosarelor.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte normative

1. Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994;
2. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225 din 30 mai 2003;
3. Legea „Privind organizarea judecătorească nr. 514 din 06 iulie 1995”;
4. Legea „Contenciosului administrativ” nr. 793 din 10 februarie 2000;

Literatura didactică și științifică

1. *Manualul judecătorului la examinarea pricinilor civile*. Ediția I, decembrie 2006, coordonator: M. Poalelungi, Chișinău, Cartier;
2. *Manualul judecătorului pentru cauze civile*. Ediția II, coordonator: M. Poalelungi, Chișinău, 2013;
3. *Modele de acte judecătorești: Procedura civilă*. Ediția III, coordonator: M. Poalelungi, E. Babei, Chișinău, 2014;
4. *Drept procesual civil. Partea specială. Curs universitar*, coordonator: Cojuhari A., Chișinău, USM, 2009;

Practica judiciară

1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 24 din 12 decembrie 2005 „Privind aplicarea normelor Codului de procedură civilă la judecarea pricinilor în prima instanță”, modificată prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 10 din 22 decembrie 2008 (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2009, nr. 4-5, pag. 54);
2. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 2 din 07 iulie 2008 „Cu privire la aplicarea legislației procesuale civile la întocmirea hotărârii și încheierii judecătorești”;
3. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 5 din 17 noiembrie 2014 „Cu privire la actele judecătorului în faza intentării procesului civil și pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare”.

Recomandările Curții Supreme de Justiție.

1. Jurisprudența Curții Supreme de Justiție anul 2012, coordonator: M. Poalelungi, Chișinău, 2013;
2. Culegeri de practică judiciară a Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție (2005-2006), coordonator: M. Poalelungi, Chișinău, Cartier, 2007;
3. Culegeri de practică judiciară a Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție (2007), coordonator: M. Poalelungi, Chișinău, Cartier, 2008;
4. Baza de date a Curții Supreme de Justiție: www.despre.csj.md.
5. Recomandarea CSJ nr. 46 „Cu privire la aplicarea corectă a normelor procedurale ce reglementează întocmirea procesului-verbal în cazurile întreruperii ședinței de judecată și amânarea procesului civil”;
6. Recomandarea CSJ nr. 50 „Cu privire la întocmirea hotărârii integrale”;
7. Recomandarea CSJ nr. 54 „Cu privire la aplicarea corectă a normelor procedurale despre citarea participanților la proces”.